

Sensommer.

Det høstlige Solskin
har bragt os sin Fest,
sin straalende Klarhed,
for Sommeren flyer,
Der ligger en Bjergkæde
ude i Vest
af skinnende, blaa-hvide Snyer.

En legende Blæst
i det vældige Rum
har ud over Jorden
sendt Skyernes Flaade,
har lunefuldt optaarnet
Klipper af Skum
med Tinder som
strivfrossen Fraade.

Der staar over Skoven
et uberørt Fjeld —
et isnende, fjernt,
uindtageligt Rige.
Men der, i de Kløfter,
er Friskhedens Væld,
derop var det Lykke at stige!

I Dalen er Marker
med Køer paa Græs,
i Dalen er Træer
med blinkende Blade,
fra Agrene kommer
de døvende Læs,
nu kører de Kornet i Lade.

Nu skyder livsaligt
af Havernes Skød,
af alle de solvarme,
muldsorte Bede,
de tungeste Blomster
med dybeste Glød,
der dufter saa frodigt hernede.

Forunderligt gult
og forunderlig grønt
er Landet af Slette
og Skov under Fjeldet.
Men mer end alt andet
er Fjeldet der skønt.
Deroppe er Evighedsvældet.

O høstlige Solskin,
o Sensommer-Fest,
for Glansen og Gløden
formædeligt flyer,
der lyser og lokker
langt ude i Vest
en Jøkel af skinnende Skyer!

Der løfter i stejl,
uforgængelig Vaar
en svimlende Gletscher
sin Glans imod Blaaet,
og det er de mistede
Ungdommens Aar
og det, som jeg aldrig har naaet!

Kai Hoffmann.

Aftenstemning i Berninalperne.

Bernina-Alperne ved Grænsen mellem Graubünden og Italien er gletscherbeklædt Bjerggruppe med Tophøjder mellem 3400 og 4000 m., det højeste Punkt er Piz Bernina, 4052 m., der hæver sig som en skarp Fjeldtind over en 24 Kvadratmeter stor Gletscher.

Mod Øst begrænses Bernina-Alperne af Berninapasset, der ligger i 2330 Meters Højde med et Hospital og en 1864 fuldendt Vej, der fører fra Samajaden i øvre Engadin til Tirano i Adda-Dalen.

Herfra er vort stemningsfulde Aftenbillede hentet. Som man ser er det ganske velproportionerede Faar, der trives i den Granit-verden som Bernina-Alperne er.

Horisonten og kan ses i Miles Afstand.

Den er opført af mer eller mindre veltilhuggede Marksten med sparsom Anvendelse af Limsten (Cement) og uden synderlig Omhu, saaledes at den knudrede Granit daarligt kan dækkes af Kalkpudset. Rundbygningen er senere udvendig afstivet med to meget svære teglhængte Støttestæder, der foruden er hule og tjener som Materialskur.

Koret er lille, firkantet, og hører, ligesom Vaabenhuset, ikke med til det oprindelige Anlæg. Herfra fører en Trappe i Muren op til 2det Stokværk, der bæres af en enkelt Midterpille.

Skønt 2 store Vinduer ved senere Restavrering er indsat, gør Kirken et mørkt og dystert Indtryk. Imod vest, hvor den udvendige Støttestæde senere er opført, findes et af de oprindelige Vinduer, hvis Lysaabning kun er 30 cm. Vore Forfædre har altsaa i den katolske Tid maattet nøjes med endnu mindre Dagslys.

Paa Midterpillen er indhugget Aarstallet 119*, og paa Alteret, der var prydet med bibelske Skrift-

sprog, læstes Anno 1500. Korvægen har været prydet med Kalkmalerier: En Kristusfigur som Midterbillede, mod hvilken en Række hellige Mænd bevæger sig i et ved Grænselinjer markeret Felt. Ornament og Stjerner findes hist og her.

Mod Vest ses en senere tilmu-ret Aabning, gennem hvilken Opstigning udefra ved Hjælp af Stige var mulig, naar Kirken i Krigstid tjente som Tilflugtsted.

I 3die Stokværk ses Muren at være forsynet med 9 ret store Aabninger, „Kanonporte“, som har tjent som Udkigs- og Skydeaabninger.

I Koret findes en Tavle ophængt, hvorpaa er antegnet:

Anno 1687, den 7. May, er kgl. Mayestæt Kong Christian den Femte til glædelig Anmindelse for dette Land og dets Indvaanere her til Bornholm med en Fløde af 6 Fregatter under Sandvig ankommen, og efter at Hans Mayest. havde beset Slottet Hammershus, er han forbleven om Natten udi Sandvig, — 2den Dagen derefter, som var Dominica Exandi, og 8 Dage for Pindse Hellige Dage, er Hans Mayest. atter reyst derfra

til Rønne, og undervejs beset St. Ols Kirke; Og var samme Tid Hr. Johan Diderich von Vetberg og Frue Sidsette Grubbe.“

I Koret hængte en gammel Fane, hvis Paaskrift var aldeles ulæselig, derhos en Kaarde og et Brystpanser.

Paa en anden Fane i Koret læstes disse Ord:

„Jørgen Giodich fød 1674, forestillet Fændrich ved det 3die National Compagni til Fods 1700, døde 1726“

Midt paa Kirkegulvet ligger en Ligsten med denne Paaskrift:

„Anno 1635, den 14. Januar, døde Hæderlige og Vellærde Mand Niels Andersen Juul, var Sognepræst til St. Ols og Allinge Kirker“.

Paa Kirkegaarden udfor Vaabenhuset ligger en Ligsten med Indskrift:

„Anno 1590, den 16. Februar, er begravet Vellærde Mand Ingvar Christen, Provst paa Bornholm og Sogne-Herre i St. Ols og Allinge Menigheder. Vive memor Leti 1590“

Syd for Kirken staar Klokke-taarnet, opført af Kampesten og Træværk i øverste Etage. Det har tidligere sandsynligvis dannet et fremskudt Støttestæde for Kirkens Forsvar.

Paa den store Klokke staar:

„Seer en Enke, som har gjort sig et besynderligt Kammer oven i Huset, og klinger for Herren med Cimbler, Judith 8,16.

Der jeg, som Enke selv,
klang for en bortdøet Enke,
Mit Lyd for hendes Liig,
jeg Magten maatte skienke,
Men jeg paa Fode kom og fik
min første Skik,
Da Landets Fader var den
Store FRIDERICH,
Og Doctor Bornemand Biskop
af Kongens Naade,
Da Obrist Woldemar Reetz
vel Landet monne raade
Samt Provst Magister Hiort.
Magister Schade Præst,
Min Væge Anders Smed, som
mindes jeg var qvæst.
Anno MDCCIII.

Paa den anden Side staar:
Jens Hansen fecit Daniel
Henrich Grædenat.
Arndt Thorkuhl Ao 1703.

Paa den lille Klokke, som af Menigheden blev købt fra et Skib fra Danzig, som strandede ved Allinge, staar: „I. W. Gedani Anno 1746. — Sit nomen Domini benedictum, me fecit“. Paa den ene Side staar Maria med Barnet, paa den anden Christus med Seiers-Fanen.

Paa den anden Side staar:
Jens Hansen fecit Daniel
Henrich Grædenat.
Arndt Thorkuhl Ao 1703.

Paa den lille Klokke, som af Menigheden blev købt fra et Skib fra Danzig, som strandede ved Allinge, staar: „I. W. Gedani Anno 1746. — Sit nomen Domini benedictum, me fecit“. Paa den ene Side staar Maria med Barnet, paa den anden Christus med Seiers-Fanen.

Paa den anden Side staar:
Jens Hansen fecit Daniel
Henrich Grædenat.
Arndt Thorkuhl Ao 1703.

Paa den lille Klokke, som af Menigheden blev købt fra et Skib fra Danzig, som strandede ved Allinge, staar: „I. W. Gedani Anno 1746. — Sit nomen Domini benedictum, me fecit“. Paa den ene Side staar Maria med Barnet, paa den anden Christus med Seiers-Fanen.

Paa den anden Side staar:
Jens Hansen fecit Daniel
Henrich Grædenat.
Arndt Thorkuhl Ao 1703.

Paa den lille Klokke, som af Menigheden blev købt fra et Skib fra Danzig, som strandede ved Allinge, staar: „I. W. Gedani Anno 1746. — Sit nomen Domini benedictum, me fecit“. Paa den ene Side staar Maria med Barnet, paa den anden Christus med Seiers-Fanen.

Paa den anden Side staar:
Jens Hansen fecit Daniel
Henrich Grædenat.
Arndt Thorkuhl Ao 1703.

Frakkestrop stadig gik i Stykker og derfor erstattede den med en Metalkæde, en stor Formue ved at udnytte denne Ide finansielt.

En hel Række lignende Tilfælde kan nævnes. I Baltimore opfandt saaledes en Mand ved Navn Palmer de kendte Patentpropper paa Sodavandsflasker, og denne Opfindelse gjorde ham til Millionær. Og dog gik han i seks Aar med sit Patent i Lommen, før det lykkedes ham at faa en Flaskefabrikant til at interessere sig for Opfindelsen.

En anden fiffig Fyr fremstillede en Konservesdaase, som havde en Fjederknap paa Laaget. Naar Daasen skulde lukkes op, behøvede man bare at trykke paa denne, saa sprang Laaget op. En Fabrikant i Chikago blev saa henrykt over denne Ide, at han straks bestilte 10 Millioner Daaser. Opfindelsen rygtedes og Manden tjente fænomenale Summer.

En Mand, som hed Haetin, opfandt de smaa Metalringe, Snørebaandene trækkes igennem, og dette Indfald gjorde ham til en velhavende Mand.

Lige saa meget tjente den Mand, der fandt paa at anbringe Radergummi paa en Blyant, saaledes at man kunde viske ud med den ene Ende af Blyanten, hvad man havde skrevet med den anden.

En Ide, der viste sig særlig indbringende, havde den Ægte-mand, som stadig ærgrede sig over at finde sin Hustrus Haarnaale strøet rundt om i hele Hjemmet. Han spekulerede paa, hvordan man skulde faa givet dem bedre Fæste, og fremstillede saa i Stedet for de lige Haarnaale de bølgede Naale.

En rig Mand blev ogsaa Opfinder af de nye Handskeknapper — og en anden, som fandt paa en særlig praktisk Form for Ærmebeskyttere, der var lette at tage af. Han skaffede sig derved en Indtægt paa 50,000 Dollars aarlig.

Naar man læser om alle de Opfindelser, der hvert Aar tages Patent paa, faar man dog Indtryk af, at de ikke alle er lige værdifulde.

Almindingen.

Overalt i den nordlige Halvdel af Bornholm danner Granitten Grund. Hist og her træder den frem som større eller mindre Klippeflader eller fremspringende Klippepartier; andre Steder er den dækket af et ret tykt og slet ikke ufrugtbart Jordlag. I Lavningerne findes Moser og Kær. — I vor Skoletid lærte vi, at dette Landskab kaldes Højlyngen, fordi der vokser høj Lyng, eller rettere fordi det er en lyngbevokset Høj-

Vore Kirkebygninger for 200 Aar siden.

—o—
II.

Blandt de 4 Rundkirker udmærker Ols Kirke (Sct. Olaf) sig ved sin slanke Form og Renlinjethed. Rundmuren er 13 m høj og det spaantækte Tag omtrent samme Højde. Fritbeliggende paa en Klippeknude tegner den sig skarpt i

slette. Gennemsnitshøjden er nemlig 71 m.

Lyng var der dog ikke overalt. Mange Steder var der forhugget Krat eller stenede Græsgange, der laa hen som Fællesmark, hvorpaa Kvæget gik løst Sommeren igennem.

Der havde fra gammel Tid været en betydelig Skov, Almindingen; men den blev vanrøgtet og forhugget, indtil Hans Rømer i Aaret 1800 blev udnævnt til Skovrider derovre. Hans Opgave blev at genoprette Almindingen; han satte al sin Villiestyrke ind paa at gennemføre denne, og det lykkedes trods Skik og Brugs mange Hindringer. Han var nemlig en haard Mand og en stærk Mand. — Som Pastor Andr. Hansen siger om ham: „I hans Karakter var der mest af den bornholmske Granit, stejl, kantet og haard. Men — han havde ogsaa Sans for det fine. Ekkodalen med den stejle Klippevæg, men med Blomster i hver en Sprække — det er Rømer“.

Han fik Almindingen gjort til Stats-Fredskov, og var Bornholmerne ikke glade ved ham den Gang, saa glædes de nu over hans Værk: Danmarks smukkeste og — Bornholmerne er lige ved at sige — største Skov. Dette sidste er dog en Overdrivelse, lige saa vel som naar der paa Turistkortene over Almindingen staar: „Rytterknægten (172 m + Kongemindet), Danmarks højeste Punkt“. — Men Danmarks skønneste Skov er den. Maaske ikke for Træernes Skyld, selv om man ingensteds ser skønnere gamle Bøge end ved Fespladsen ved Jomfrubjerget, men saa for Terrænets Skyld.

Vi kan blot tænke os, at vi vandrer en Tur fra Bornholms Højskole over i Almindingen. Da kommer vi først til Ekkodalen, hvor den nøgne, bratte Klippevæg rejser sig op af den frodige, blomstersmykkede Engbund og kranset af Bøgeløv. — Saa stiger vi ad Fuglsangsrenden møjsommeligt op mod Rytterknægten, men standser lidt og læser en Indskrift hugget i Klippefladen; et Vers af Vilh. Bergsøe til Minde om Hans Rømer. Det lyder.

Vildtet skabte han Hjem og
Mennesket Skygge;
Tusinde Sangfugle nu i
hans lyse Højsale bygge.
Døde Natur! Ved ham
fik du Livet tilbage.
Hvo, som af Død vækker Liv,
kan Døden ej tage.

Langs Højslettens Kant gaar der Stier, hvorfra den ene Udsigt aabner sig efter den anden, den ene skønnere end den anden, ind til vi endelig naar Rytterknægten Top, der dog kun er en flad Kulle, omgivet af Graner. Men fra Kongemindet, et Taarn rejst til Minde om Fr. d. VII's Besøg paa Øen 1851, er der et storslaaet Udsyn over hele Bornholm; kun skjuler Hammerkolden sig fjernt i Nord.

Gaar vi videre ned mod Rønnevejen, fører en Sti dybt ned mellem to smaa Kær ell. Damme og op over en lille Bakke paa den anden Side, hvorpaa der ligger Ruiner af den ældste Borg paa Bornholm, Lilleborg, som i 1259 ell. 60 blev stormet og ødelagt af Fyrst Jarmer af Rygen og Ærkebisp Jacob Erlandsens Bro'r.

Flere smukke Smaasøer og Damme er der, hvorfra man lægger Mærke til Pykketullekær, ikke fordi der er smukkest, men for Navnets Skyld, især hvis man har en Bornholmer med til at udtale det.

— Mod Sydøst strækker Almindingen sig, endnu afbrudt af store Lyngflader, helt ud til Paradisbakkerne i Nærheden af Nexø.

Naar Skovrider Rømers Navn nævnes i Forbindelse med Almindingen og Højlyngen, maa ogsaa et andet Navn nævnes, nemlig H. C. Kofod, „Graneli“ (1840 — 1923).

Han var Søn af en fattig Husmand; men hans Lyst var Plantning og Rydning. Det var hans Leg som Barn, det blev hans Gerning som Mand. Allerede da han var 16 Aar, fik han af sin Far overladt et Stykke Jord, hvorpaa han oprettede sin første Planteskole. Senere fik han et Stykke Hede overladt, og i sin Fritid ryddede han Sten af Vejen og beplantede eller opdyrkede dette.

Imidlertid var Højlyngen blevet udstykket, hvilket voldte mange Stridigheder og Processer. Gaardmændene vilde have tilegnet sig det hele, men blev dømt til at dele med Husmændene.

H. C. Kofod kunde da af sin Far fæste 12 Tdr. Land Hede, som han senere købte fri. Han havde netop, 22 Aar gammel, forlovet sig med en Pige, som ikke bragte stor anden Medgift end et Par godtskaffede Hænder, og de to rejste i deres Fritid selv det Hus, de skulde bo i, hvorefter de giftede sig.

12 Tdr. Land Hede begyndte Kofod med. Her sled han og hans Hustru med deres Hænder samtidig med, at han ved Læsning skaffede sig teoretiske Kundskaber om Plantning, Havebrug og Botanik. Ja, der var de Tider, da han gik ud paa Arbejde om Dagen og saa bagefter arbejdede hjemme til Kl. 12 i maanelyse Nætter for at begynde igen Kl. 3.

Efterhaanden købte han mere Hede. Til sidst udgjorde Ejendommen 74 Tdr. Land, hvoraf det nærmeste var Have og Anlæg, der snart besøgte af mange fremmede, der undredes over hvilken Skønhed og Frodighed denne fattige Husmand havde formaaet at fremtrylle af den øde Ørk.

Megen Vrangvillie havde han mødt i Begyndelsen. Folk ansaa hans Arbejde med Planteskole og Plantning for „unytige, altsaa skadelige Narrestreger, Spild af Tid, Penge og Kraft“. Men i Løbet af en halv Snes Aar vandt hans Arbejde Anerkendelse, og Folk begyndte at komme til ham om Raad og Daad angaaende Plantning og Kultivering. Det var ikke nok, at han gav Anvisninger, han maatte selv ud og lede Plantninger mange Steder. Store Plantager rundt paa Højlyngen er Frugt af hans Virksomhed. Men alt dette Arbejde ude, gjorde det ofte vanskeligt for ham at faa passet sit eget. Kun gennem hans store Arbejdskraft, hans varme Kærlighed til Sagen og hans stærke Villie til at gennemføre den, lykkedes det ham at udrette saa overordentlig meget.

Han var en Helt fremfor manges berømt Krigens Mand, fordi han satte sine Kræfter ind, hvor der var haardest Brug for dem, og aldrig gav tabt.

Paa en Mindehøj i hans Have er der nu paa en Klippeblok indhugget følgende Vers:

Han voksede op af Lyng og Ur
og blev den Mand, han blev.
Og i den skønne, fri Natur
han skønt sin Saga skrev.
I Skov og Have staar den Skrift
og melder om hans Livs Bedrift.

Hans Rømer og Kofod, Graneli, det er Navne, der klinger godt paa Bornholm. Ved det Arbejde, de satte i Gang, er Højlyngen nu næsten en Saga blot, afløst som den er af Skov og Mark. Nu skal vi ikke i Skolen fortælle Børnene om Højlyngen, men om Almindingen. Fr. N. (Rougso Folkebl.)

Fra Løsekredsen.

— 0 —

Elektricitet.

At „Nordbornholm“ har udviklet sig til at blive et baade fornøjeligt og lærerigt Blad, har jeg længe iagttaget. Det har været saadan i lange Tider, at ethvert andet Blad — endogsaa Socialen — maatte vige Pladsen og ganske stille blive lagt til Side, naar Hr. Schou med sit allergladeste Smil bragte os „Nordbornholm“ ind ad Døren, og altid følte man sig i løftet Stemning og fangede nyt Livsmod efter Læsningen af vort kære Ugeblad; men pludselig blev Idyllen brudt. En eller anden udspekuleret Haslebo fik vor højtærede Redaktør til at optage en Notis om elektriske Klippemaskiner, og straks knitrede elektriske Planer for Ørene af en.

Tænk sig at blive distanceret af en By som — Hasle.

Længe tumlede jeg i Tankerne med forskellige Kombinationer for at aftvætte Skammen. Jeg tænkte mig f. Eks., at vore Barberer kunde faa indlagt Gasmotor som Drivkraft eller maaske snarere Petroleumsmotor. Den er billigere i Drift. — Dampmaskine med Kedelanlæg, Dampskorsten og det hele syntes mig for omstændeligt. — Saa skulde der naturligvis anbringes en kort Stump Akselledning oppe under Loftet i Barberstuen, og en Smule Forlagstøj skulde der vel ogsaa til; men saa kunde man til Gengæld gøre Skridtet helt ud, og ikke som i Hasle nøjes med at lade Klippemaskinen drive ved mekanisk Kraft, men ved Hjælp af bevægeligt Forlagstøj kunde man paa denne Maade lade Klippemaskinen og mindst 2 Barbermaskiner arbejde samtidigt, en i Ansigtet og en i Nakken, saa hele Personen virkelig var fiks og færdig, naar han undslap Maskinerne. Dette til behagelig Overvejelse.

Der er ellers 3 Ting, man skal vogte sig for, hed det i gamle Dage, nemlig: Plokgjæl, Småsypa og Håsebo.

PS. Ja, der er en Udvej endnu: Vort ærede Byraad kunde nu, da Hr. Premierløjtnanten skal over til „Efteraarskrig“, ganske stille liste sig til at indføre Elektriciteten i vor Kommune, mens han er borte. Det var vel egentlig den snildeste Løsning af Sagen.

Ejn Bonasmed.

Udstilling i Hasle.

— 0 —

Naar Hasle Haandværker- og Industriforening paa Søndag Eftermiddag aabner sine Lokaler paa Teknisk Skole, er det i Forventning om at et talrigt Publikum vil følge Indbydelsen og aflægge Udstillingen et Besøg.

Det bliver en Mærkedag i Byens Historie, idet det mærkeligt nok er første Gang at en Udstilling arrangeres med udelukkende danske Varer; det gælder derfor om at faa denne saa fyldigt repræsenteret som muligt, men vi tvivler ikke om at det vil lykkes Haandværker- og Industriforeningen at bibringe det købende Publikum Følelsen af at dansk Haandværk og Industri kan frembringe ligesaa gode og ligesaa billige Varer som Udlandet.

Det er særlig Husmødrene Udstillingen har Bud efter, thi det er dem, der foretager de daglige Indkøb, som Landet over beløber sig til mange Millioner Kroner; det er dem, der skal bestemme, hvor mange af disse Millioner, der skal gaa til Udlandet, og hvor

mange der kan blive i Landet og frugtbargøres til Gavn og Velsignelse for det danske Folk.

„Lad Pengene blive i Landet“, sagde den franske Konge Ludvig XIV. efter sin kloge Finansministers Raad. I Løbet af 20 Aar var Nationalformuen fordoblet og Handel og Haandværk blomstrede som aldrig før. — Dette skete ved et Magtbud. Foreningen Dansk Arbejde opfordrer til det samme — ad Frivillighedens Vej. Penge har kun Værdi gennem Omsætning; den Krone, der gemmes paa Kistebunden og den Krone, der sendes til Udlandet til Køb af Luksusvarer, giver ingen Renter.

Vi fik for nylig tilstillet en Statistik over Vaskemidler, en i og for sig lille Artikkel, men den viser klart, hvorledes danske Husmødre ved tankeløst at købe udenlandske Varer, bidrager til at forringe Danmarks Nationalformue.

Amtmand Kofoed vil i sit indledende Foredrag paa Søndag sikkert komme nærmere ind paa dette Emne, og Hasle Haandværker- og Industriforening tilføjer: Køb ikke alene danske Varer, køb dem ogsaa i Deres egen By, hos deres egen Handlende og Haandværker, thi derved gavner De Dem selv bedst.

Blandt Udstillerne nævner vi: Brødrene Anker: Diverse Støbegods, Pumper m. m. Gasapparater, Stegeovne.

Fabrikant Jens Anker: Bornholmerure og en interessant Udstilling af Tenarifarbejde (Haandarbejde) for Damer, som Frk. Adolpsen vil demonstrere.

Hasle Byggeforretning: Expansko Kork-Gulvbelægning m. m. Snedker Henrik Vesth: Hvidlakeret Sovekammermøblement.

Sadelmager Kofoed: Stoppet Dagligstuemøblement.

A. Regnersen: Elektrisk Udstilling, ligefra Cigaretændere til Stege- og Bageovne, Radioapparater m. m.

Guldsmid Westh: Danske Sølv- og Pletvarer.

Endvidere udstiller Manufakturhuset et stort Udvalg Kjoler og Frakker i finere Ting. Andreas Thomsen et smagfuldt Udvalg i Gardiner m. m., endvidere Kønægfabriken, Isenkræmmer Chr. Kofoed, Bager Drejer, Hasle Klinkerfabrik, Grønbech & Co., Fotograf Poulsen, Gartner Hansen, Salgsforeningen, Brugsforeningen, Hasle Vogn- og Karosserifabrik, Nordre Mølle og Kirkemøllen i Rutsker, Carlsberg og Tuberg Fabrikker m. fl.

Den tekniske Skole i Hasle egner sig fortrinligt til saadan en Udstilling, Varerne vil præsentere sig i de store, lyse Lokaler, og Fru Hansens Demonstration af Bage- og Stegeovne samt de interessante Industrifilm vil sikkert ogsaa bidrage deres til at skaffe fuldt Hus hver Aften hele Ugen igennem.

Af Filmene nævner vi: Den kgl. danske Porcelænsfabrik, Papirfabrikation, Møbelfabrikation, Væveri, Hattefabrik, Værktøjsmaskinfabrik, Skotøjsfabrikation, Fabrikation af Radioartikler.

Vi beder indtrængende de averterende indløse vore Indbetalingskort, da vi har store Udgifter og maa betale Postvæsenet forud for hvert Kvartal.

Fra Ulge til Ulge.

— 0 —

Skarpeskadegaard

i Klemensker, der ejedes af Gdr. Emil Brandt, er i Onsdags nedbrændt.

Ridder af Dannebrog.

Førstelærer A. KOFOED, Ruts, er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

En Tuberkulosestation

paataenkes oprettet paa Bornholm.

Flintøkser fra Stenalderen.

I Lørdags fandt en Søn af Stenværksbestyrer Konrad Nielsen, Olsker og en anden ung Mand under Arbejdet med Stenhugning i en Klippe ved Korsbjerg, lidt nord for Maegaard, en Samling Oldtidsvaaben i en Klippefordybning, nemlig 7 Flintøkser fra Stenalderen, ca. 4000 Aar gamle.

De 7 Flintøkser vil paa Bornholms Museum blive gjort til Genstand for en indgaaende Undersøgelse, da de er af betydelig arkæologisk Interesse.

De tekniske Aftenskoler

genoptager nu til Oktober Undervisningen for Vinterhalvaaret. Tiden kræver mere og mere af den opvoksende Slægt; hvis den ikke skal bukke under i Konkurrencen, maa den dygtiggøres paa alle Omraader. Hele Livet er en Skole, vi kan ikke faa lært nok. Forsøm derfor ikke de tekniske Aftenskoler. — Det er ligegyldigt hvilket Fag man oplæres i, Skrivning, Regning, Tegning og Bogføring har man Brug for hele Livet igennem. — Og en Ting til. Køb ikke de nødvendige Skolematerialer før De har raadført Dem med Deres Lærer. Mange møder f. Eks. med Tegnebestik, der ser nydelige ud, men i Praksis er fuldstændig ubrugelige. x.

Nedenstaaende Skrivelser er afsendt til

ALLINGE-SANDVIG BYRAAD.

„I Anledning af, at der nu er forløbet flere Maaneder siden Mindestenen for Dr. Danckell er opsat, og der endnu ikke offentlig er fremkommet noget Regnskab herfor, tillader Borgerforeningen sig herved høfligt at anmode det ærede Byraad om snarest at foranledige offentliggjort: hvor stort et Bidrag Kommunen har givet hertil, hvor meget der er indkommet paa anden Maade, hvormeget der er medgaaet til Mindestenen, samt hvorledes et event. Restbeløb er anvendt.

Paa Borgerforeningens Vegne
C. E. KOEFOED
Formand.

Skansekomiteen tillader sig herved at tilbyde Kommunen at bestikke opbygget en Talerstol i Anlægget saaledes som vist paa vedlagte Skitse. — Talerstolen tænkes anbragt i den nordøstlige Del af Anlægget, hvor Talerne plejer at staa. Hr. Malermester Hansen, Allinge har velvilligst lovet at ville tilse Arbejdet og har ogsaa erklæret sig villig til sammen med Hr. Gasværksbestyrer Kofoed og Hr. Postbud Madsen paa Skansekomiteens Vegne at aftale nærmere Enkeltheder med Kommunens Forskonnelsesudvalg.

Paa Skansekomiteens Vegne
C. E. KOEFOED
Formand.

Frelsens Hærs Høstfest.

Vi henleder Opmærksomheden paa Høstfesten Mandag, Tirsdag og Onsdag. Der er Sang og Musik, Nummerbord, Konditori m. m., og til Adgangskortene udelæveres Numre, hvorpaa kan vindes forskellige Genstande.

Grønkøbings glade Gavytve.

Endelig faar vi et pæredansk Lystspil i Biografen med selve

Fyrtaarnet og Bivognen i Hovedrollen. En harmøs og fornøjelig Film fra en dansk Provinsby, fuld af Intriger og Kommunalpolitik, Grønkøbing kunde i og for sig godt hedde Allinge-Sandvig, der er Tilknytningspunkter.

Det er Kampen mellem det gamle og de nye, gærende Kræfter, men alt ender heldigvis i bedste Forstaaelse.

En flink og paalidelig
Forkarl
søges til 1. Oktbr. eller Novbr.
Brogaard pr. Allinge.

En Karl
søges til 1. November
Thorvald Jacobsen,
Nørrekrak, Olsker.

En pæn Pige
kan faa Plads til 1. November.
Maegaard, Olsker.

En flink Pige,
en paalidelig Fodermester og en
yngre Karl kan faa Plads 1. Nov.
Hullegaard, Rø.

Flink ung Mand,
som delvis vil passe Kreaturer og
ellers deltage i forefaldende Ar-
bejde kan faa Plads straks eller
til 1. November.
Tlf. 119. Smedegaard pr. Allinge.

Paa Grund af Militærtjeneste kan
en Medhjælper
faa Plads fra 10. Oktober.
Hullegaard, Rø.

En Jagt-Ponnyvogn
er til Salg eller Bytte med en Lø-
deko eller Kvie. H. Rønne v. Tein.

Langhalm.
Et Parti haandbunden Hvede-
halm, tjenlig til Tage, er til Salg.
Klingegaard, Rutsker.

Udhugst-Brænde
sælges ved Hammershus.
Man henvende sig til
Opsynsmanden Niels Hansen.

En Gylte-Orne
samt en større Orne staar til Af-
benyttelse. Kun for sunde Besæt-
ninger.
Heslegaard, Olsker.

Al Jagt,
Nødde- og Bærplukning er for-
budt paa Hammershus Grund.
Math. Schou

Jagten
er strengt forbudt paa Jens Lar-
sens og Sofus Larsens Jorder i Rø.
Omstrefjende Hunde vil blive
skudt.
Den jagtberettigede.

Al Jagt,
Bær- og Nøddeplukning er strengt
forbudt paa Kaggard, Rutsker.

Jagten
paa Nordholt, Muregaard, Gothe-
gaard, Vibelyst i Klemens, Hedebo
og Frydendal i Olsker samt Knarre-
gaards Udloed i Rutsker aflyses.

Al Jagt
Nødde- og Bærplukning paa
Borregaards Grund forbydes.
K. Krak.

Al Jagt
Nødde- og Bærplukning forbydes
paa Skovgaards Grund i Olsker.

Efteraars- og Vinter-Hatte

hjemkommer nu stadig saa Lageret er altid stort og alsidigt.
Alle Størrelser, Farver, Faconer og Priser forefindes.
Nogle Silke-Børnehatte udsælges til 1 Kr.

Thora Pedersens Modeforretning, Allinge.

Aårets første Andespil!
All.-Sandv. Gymnastikforening afholder
Andespil med paafølgende Bal for Foreningens Medlemmer Søn-
dag den 30. September Kl. 6,30 paa Christensens Sal
Der bortspilles 6 Ender og en Gaas — den første And gratis.
Bestyrelsen.

Gode, nøjagtiggaaende
Ure
Gaver i Sølv, Plet, Smykker,
Briller og Pincenez.
Gravering udføres.
Rich. Nielsen.

Udstilling i Hasle.
I Dagene 30. September — 7. Oktober, begge Dage incl., af-
holdes paa Teknisk Skole en Udstilling af dansk Arbejde.
Udstillingen aabnes SØNDAG d. 30. September Kl. 4,30 med
Tale af Hr. Amtmand Koefoed.
De søgne Dage er Udstillingen aaben fra Kl. 7—10.
Hver Aften Kl. 8 fremvises Industrifilm.
MANDAG d. 1. og SØNDAG d. 7. Oktober, begge Dage Kl. 8,
bliver der Demonstration af Bage- og Stegeovne ved Fru Hansen,
Husholdningsskolen, Nylars.
Alle har gratis Adgang til Udstillingen.

Til Konfirmationen
anbefales mit store Udvalg i
Armbaandsure, Herrelommeure, Sølv- og Guldsmædeartikler.
Conrad Hansen, Allinge
Telefon 140. ved Havnen. Telefon 140.

Fikse Silkejumper. Silkestrømper, Børnestrømper, Herre-
søkker. Bomuldstøjer, sol og vaskeægte
fra 85 Øre m. Pullovers fra 4,50 Kr.
— Stort Udvalg i Arbejdstøj, Manchet-
skjorter og Slips. — Kolonial, Tobak og Cigarer. Varerne bringes.
Tlf. 45. H. Kvist, Gudhjem.

Efteraarsvarerne er nu hjemkomne.
Stort Udvalg i færdige Habitter, Frakker og Ulsters.
Nyheder i Hatte, Huer og Herrelingeri.
Mit Skræderi anbefales. — Nye moderne
Stoffer til Habitter, Frakker og Ulsters i stort Udvalg.
Chr. Westh's Herreekvipering og Skræderi, Allinge.

Klemensker Skotøjsforretning
anbefaler Udsalget af godt og moderne Dame- Herre- og Børnesko.
Skotøj, Træskostøvler og Træbundestøvler.
Reparationer udføres smukt og solidt. Alt til billige Priser.
Tlf. n. 47 A. MUNCH. Tlf. n. 47

Dame- og Pige Overtøj

Vi har i Dag den 28. September!
Saa er det ikke for tidligt at købe
den nye Efteraars- og Vinterfrakke.
Køb den i Magasin du Nord i Allinge, der faar De en fiks
og moderne Frakke eller Ulsters til en rimelig Pris.
En Frakke, der er udgaaet fra Magasin du Nord's Systu-
er noget for sig — Kvaliteten, Snittet, Udstyret — alt
er det bedste af det bedste.
Netop nu har De hele det smukke Udvalg af nye Frakker
i moderne Stoffer at vælge iblandt — som det alene
vil være Dem en Fornøjelse at se.
Stort Udvalg i løse Skind til Besætninger.
Magasin du Nord's Udsalg
ved Victor Planck, Allinge.

KLIDOL!

**Hasle Snedker- og
Bygningsforretning.**
Største Lager af Ligki-
ster, Ligtøj og Ligsenge.
Tlf. Hasle 35.

For en Herre
eller Dame er en mindre Lejlig-
hed ledig til 1. Oktober (2 Værel-
ser og Køkken).
Gornitzka, Allinge.

Kvindeligt Arbejderforbund,
Allinge-Sandvig.
De Medlemmer, som ikke har
betalt deres Kontingent bedes be-
tale inden 1. Oktober.
Bestyrelsen.

Røgede Hellefisk
er hjemkommet.
Røgede argentinske Lammelaar
anbefales
J. B. Larsen, Allinge

Prima Madæbler
30 Øre pr. Halvkilo.
Fine Spiseæbler,
kaliforniske Gravenstener
anbefales
J. B. Larsen, Allinge

I gamle Dage
skulde Overtøj og Kjoler gerne
købes langvejs fra, naar det skulde
se ud af noget.
Hvis De i disse Dage venligst
vil bese vort store Udvalg i Kjo-
ler og Frakker, vil De indrømme,
at der er alt, hvad Hjertet kan
begære, baade i Retning af Ele-
gance og Prisbillighed.
Vi staar i Forbindelse med de
førende Firmaer i Brancen, og
hyppige Indkøbsrejser sætter os
i Stand til altid at kunne byde
paa noget særligt fordelagtigt.
Vi har ogsaa de meget store
Numre, baade i Kjoler og Frakker.
Manufakturhuset
HASLE

Gør et Besøg
i Undertegneds Sadelmagerforretning,
hvor De vil finde alt i **Seletøj, Kit-
Bag, Rygsække og Kurvemø-
bler.** Bilpolstring udføres.
H. P. KOFOED
Tlf. 13 Hasle

Gudhjem Møbelforretning
anbefaler alle Slags Møbler.
Lager af Ligkister og Ligtøj.
A LUND,
Tlf. 40. Gudhjem.

Anton Jensens Cementsløberi,
Gudhjem.
Tagsten, Mursten, Rør, Cementvarer

Johs. Marcussen,
Skotøjsforretning — Hasle.
Efteraarsvarerne er hjemkomne.

Enhver Husmoder bør i egen In-
teresse forlange
Gudhjem Møllers Flormel

Nic. Koefoed,
Skrædder- og Herreekviperingsfor-
retning leverer gode Varer til bil-
lige Priser. Tlf. Klemens n. 44 x

**Gudhjem Sadelmager-
og Møbelforretning**
Nyheder i Barnevogne, Kurve-
møbler, Rejsetøj, Rullegardiner,
Markiser m. m.

Rutsker.

Kommuneregnskabet for 1927—
28 med tilhørende Legat, Kirke-
og Udmærks Kasseregnskab hen-
ligger til Eftersyn i Rutsker Brugs-
forening i 14 Dage fra Dato.
Rutsker Sogneraad d. 20. ds.
P. S. V.
A. J. Lambrecht.

Luthersk Missionsforening
Allinge.
Bortsalg Mandag d. 1.
Oktbr. Kl. 7.

Hasle Savværk
anbefales.
Affaldsbrænde sælges billigt.

Konfirmations-Salmebøger
anbefales. Navn gratis.
Altid nyt Udvalg i Telegrammer.
Konfirmationsgaver i stort Udvalg
Papirhandelen ved Skolen, All.

Køb altid Deres BRILLER
i
Emil Wesths
Ur- & Guldsmædeforretning
Tlf. Hasle 116
Nøjagtig Udmaaling med Stigmatometer.
Briller efter Lægerecepter ekspederes.
Billige Priser.

Have anlæg,
Nyanlæg samt Omforandring af
Haver udføres. Sunde og kraftige
Træer og Buske leveres.
Billige Priser.
Sartner Jensen,
Tlf. Allinge 41.

Biografen.
Søndag den 30. September Kl. 7 og 9.

**Grønkøbings
glade Gavytve.**
Lystspil i 7 Akter.
Med Fyrtaarnet og Bivognen.

Frelsens Hær, Allinge.
Høstfesten aabnes MANDAG d.
1. Oktober Kl. 8 af Adjutant C
Hansen, Hasle. Tirsdag Kapt. E.
Wikke, Nexø. Onsdag Kapt. V.
Nielsen, Svaneke.
Alle er velkomne.

Se Vinduerne
Søndag Aften.
Andr. Thomsen.

Al Nødde- og Bærplukning
forbudt samt Jagt paa Gnienge og
Morten Andersens Jorder.

Sygekassekontrolbøger
leveres billigt fra
Gornitzkas Bogtrykkeri, Allinge

Fest- og Bryllupssange
leveres billigt fra
Allinge Bogtrykkeri

Elegante Visitkort
50 Stk. med Navn 2 Kr.
Allinge Bogtrykkeri.

Smertens Betydning.

—O—

Til hvilken Rytte er Smerten? — Kunde vi ikke lige saa godt undvære den? Er den ikke ubehagelig og Tugteris, Rødt til at prøve og lutre os?

Disse Spørgsmaal indfinder sig let hos forpinte Mennesker, og man kan ikke undre sig over, at de fleste tror, at Verden vilde være langt lykkeligere om Smertefølelsen ikke eksisterede.

— Vi kan imidlertid ikke undvære Smerten, og selv om man kalder den et Onde, saa er den dog et af de nødvendige. Smerten er Legemets Sprog, det, hvormed det udtrykker, at der er noget galt paa Færde, og hvormed de angiver, hvor Fejlen bør søges. Smertefølelsen er en Advarsel, foruden hvilken vi ikke kan vogte os for den skadelige Indflydelse, der truer vort Legeme.

Lad os f. Eks. tænke os et lille Barn, der kommer til at røre ved en varm Ting. Barnet brænder sig og græder, fordi det gør ondt, og man synes det er Synd at det lille Børn skal lide saaledes. — Men lad os en Gang forestille os, hvad der vilde ske, om ikke Smertefølelsen eksisterede. — Barnet vilde da ikke trække Fingrene til sig og ikke græde, og paa den Maade ikke henlede Opmærksomheden paa, at der var noget galt paa Færde, og Følgen deraf vilde simpelt hen blive, at det vilde paadrage sig frygtelige Brandfaar.

Man har Eksempler paa, hvor skæbnesvangert det kan blive for et Menneske, naar det delvis har mistet Smertefølelsen. — Ved visse Rygmarskdomme kan Evnen til at føle Smerte svinde bort fra større eller mindre Dele af Legemet, og det er da hæbdt, at en saadan Patient ved at staa med Ryggen mod en hed Kaffelovn har paadraget sig saa alvorlige Brændsaar, at det har haft Døden til Følge. — Hudens Evne til at føle Smerte spiller derfor en stor Rolle i det daglige Liv, idet man hurtigt, om ogsaa umildt, mindes om, at man skal tage sig i Agt.

Eftersom Huden er ogsaa de indvendige Organer i Stand til at føle Smerte, naar de rammes af en eller anden skadelig Indflydelse, der griber ind i deres Funktion. Spiser man noget skadeligt, faar man Mavesmerter, og er man ved at faa Lungebetændelse, indledes Sygdommen med Sling i Brystet. — Slige Smarter er altid Tegn paa, at der er noget galt paa Færde, thi alle normale Funktioner i Legemet med Undtagelse af Fødselen foregaar uden Smerte. Men at tyde Smertens Sprog er ikke saa let, da de Sygdomme, der kommer fra de indre Organer, kan ytre sig meget forskelligt.

Evnen til at føle Smerte er højst forskellig hos de forskellige Individer. Nogle føler stærk Smerte ved en ringe Aarsag, andre taalet betydelige Indgreb uden at føle stærk Smerte. Som Regel kan man sige, at sunde, kraftige Naturer under Sygdom føler langt større Smerte end svage og sygelige Mennesker. Kvindernes Smertefølelse er i Regelen ikke saa stor som Mændenes. — Disse Forhold er imidlertid vanskelige at bedømme, da Ytringerne af Smerten kunde være større eller mindre, alt efter som Patienten er mere eller mindre taalmodig og viljestærk. Naar Døden nærmer sig, bliver Smertefølelsen svagere paa Grund af Nervesnes Udmattelse.

Man kan vænne sig til al Ting, ogsaa til Smarter, saa at disse føles mindre eller maatte helt ophøre, skønt Aarsagen stadig er til Stede.

Disse Forhold er for saa vidt uheldigt, som Smarterne jo er at opfatte som Legemets Protest mod en eller anden skadelig Indflydelse. — Mange Mennesker lever i vor Tid under ugunstige og uheldige Forhold, der i Begyndelsen har voldt dem Smerte eller Ubehag, men som de lidt efter lidt har vænnet sig til. Dette kan delvis

hidrøre fra Legemets Tilpasningssevne, delvis skyldes det i dette Tilfælde en Slappelse af Smertefølelsen. Enhver Tobaksrøger ved, hvilken Ubehag den første Cigar voldt ham, og hvor voldsomt Legemet protesterede mod Indførselen af denne nye Gift. Men allerede med den anden git det bedre, og tilfaldt udeblev de ubehagelige Følelser helt og holdent.

Selvfølgelig er de fleste alvorlige Sygdomme ledsaget af saa stærke Smarter at man allarmes og i rette Tid kan søge Hjælp. — Men der findes ogsaa Sygdomme, der udvikler sig hurtigt og snigende og uden større Smerte, som er saa meget farligere, fordi man i lang Tid overser dem. Til saadanne Sygdomme hører f. Eks. Tuberkulose, Kræft, Sulfersyge og Myxomatose.

Over for de Smarter, der følger med en Sygdom, er det nødvendigt at vise Taalmodighed og Viljestyrke, saa at man ikke helt og holdent overgiver sig til Smerten. I vore Dage synes Modstandsevnen over for Smarter kun ringe i Sammenligning med, hvad der var Tilfældet i gamle Dage. — Vore Forfædre viste en hel anden, ofte næsten utrolig Modstandskraft og Vilje. Napoleons Livskirurk Barry beretter saaledes om en gammel General, der under et Slag fik det ene Ben knust af en Kugle. Barry amputerede Benet (uden Bedøvelse), og efter at Generalen var blevet forbundet, satte han atter op paa sin Født og — red videre.

I vore Dage taalet man ikke saa meget. Man fordrer ofte, at Lægen skal holde Smarterne borte, som om det var det hovedsagelige. Det er ganske vist en Læges Pligt at fjerne sine Patienter for Smarter, særlig naar disse er stærke og vedvarende. — Men nogen Taalmodighed bør der vises af Patienten, og den Læge, der kritisk tager Hensyn til Patientens Krav om at standse Smarterne, gør ham kun en daarlig Tjeneste.

P. C. Holm

anbefaler til billigste Priser:

Emaillerede Vaske og Vandlaase.

Fliser, hvide Glas-Vægfliser, passende at sætte paa Væggen ved Vasken og Komfuret samt til Gasbordet.

Køkkenemallelak i graa, blaa, hvid og gul. Egner sig fortrinligt i Køkkenet, da den giver en meget haard og blank Overflade.

Gasovne, Stegeovne til Primus, **Gasapparater, Aluminiums-Bageforme** i forskellig Størrelse og bedste Konstruktion.

Primusapparater.

Bageforme, runde og firkantede, **Isforme, Buddingforme.**

Aluminiums-Kasseroller, Kedler og Pander.

Dansk Emaillegods er svært og holdbart og føres i alle Størrelser af Køkkeninventar. — **Anker Heegaards email** og sorte Gryder.

Rustfri Brødknive med sort og hvid og Bøffelhorns Skafter.

Alpacca, Aluminium og Solvplet i alt gangbart Service.

Brødkærere — Kødhakkerer — Ruller m. m.

P. C. HOLM

Tlf. 39. ALLINGE Tlf. 39.

Allinge Teglværk

anbefales.

Mursten, Teglsten, Drænrør.

Tlf. 127.

Ligkister og Ligsenge

altid paa Lager i alle Størrelser, og forskellig Udstyrelser og Priser. **Anton Sonnes Byggeforretning** Telefon Allinge 69. Indehaver Chr. Sonne.

BRØDRENE ANKER, HASLE.

JERNSTØBERI & MASKINFABRIK.

Alt til Faget henhørende anbefales.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvemteste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.

Største Lager af færdige Klædninger

og Arbejdstøj samt prima amerikanske Overalls og Jaller fra 3,25 — 5,00. — Prima blaa Volskindsbentlæder og sort, andre Arbejdsbentlæder, Trøjer, Bluser og Efforter. — Underbælladning i Uld og Bomuld til voksne og Børn. Bestillinger paa Klædninger efter Maal. Iste Kl. Arbejde til billige Pris. Altid bedste Kvalitet og største Udvalg i Tricotage og Udgarn.

Hjort og Klæde. Jens Hansen Allinge. Værreder og Bomuldstøj.

Johanne Hansens

Victualieforretning

anbefaler

hjemmelavet Fars, Medisterpølse, Lungepølse, Sylte og Leverpostej. Fersk, saltet og røget Flæsk.

Lindeplads - Allinge - Telefon 45

Gaa ikke over Aaen efter Vand

Køb Deres Forbrug af Sodavand fra

Mineralvandsfabriken

BORNHOLM

Sandvig Telefon 25

Lad Dem fotografere

hos **P. Anker Poulsen.**

Blader og Film fremkalder og kopierer. — Forstørrelser udføres. Telefon Hasle 66.

Prøv

vor hjemmelavede Fars, Medisterpølse og Paalæg. Varerne garanteres altid friske, da de opbevares i moderne, elektrisk Køl anlæg.

A. Lyster

Telefon Hasle Nr. 74.

Ajletønder,

Saltkar og Skoldekar anbefales til billigste Priser.

Hasle Bødkerforretning,

Tlf. Hasle 105.

Kofoed & Mortensen

Byggeforretning Maskinsnedkeri Ligkistelager Tlf. All. 77 Tlf. All. 79

Alle Tryksager

saasom

Regninger, Meddelelser, Konvolutter, Dags-Dato, Vekselsblanketter, Visitskort og Takkekort, Love og Regnskaber, Sange og Salmer, Medlemskort

leveres bedst og billigst fra

Allinge Bogtrykkeri.

Ring op Telefon 74.

Allinge nye Møbelmagasin

Havnegade 53. (forh. Købm. Vald. Jørgensens Ejend.)

Stort Udstillings- og Prævelager af Soveværelser, Spise-stuer, Herreværelser, Dagligstuer og enkelte Møbler

Credit indrømmes fra 5 Kr. og op. Stør Rabat pr. Kontant

Peter Emil Holm.

10 Aars Garanti. 10 Aars Garanti.

Gyldig fra og med 16. September.

Køreplan.

Rønne-Allinge Jernbane.

SØGNEDAGE.

Rønne H. — Sandvig.

Rønne H.	8,00	12,40	18,30
Nyter	8,15	12,55	18,45
Klemens	8,25	13,05	18,55
Re	8,39	13,19	19,09
Tein	8,51	13,31	19,21
Allinge	8,59	13,39	19,29
Sandvig	9,05	13,45	19,35

Sandvig — Rønne H.

Sandvig	9,40	14,00	20,00
Allinge	9,45	14,05	20,05
Tein	9,53	14,13	20,13
Re	10,05	14,25	20,25
Klemens	10,19	14,39	20,39
Nyter	10,29	14,49	20,49
Rønne H.	10,45	15,05	21,05

SØN- OG HELLIGDAGE

Rønne H. — Sandvig.

Rønne	8,30	12,40	19,25
Nyter	8,44	12,54	19,39
Klemens	8,53	13,03	19,48
Re	9,06	13,16	20,01
Tein	9,17	13,27	20,12
Allinge	9,25	13,35	20,20
Sandvig	9,30	13,40	20,25

Sandvig — Rønne H.

Sandvig	9,45*)	14,00	20,45
Allinge	9,50	14,05	20,50
Tein	9,58	14,13	20,58
Re	10,09	14,24	21,10
Klemens	10,22	14,37	21,24
Nyter	10,31	14,46	21,34
Rønne H.	10,45	15,00	21,50

*) har i Rønne H. Forbindelse med Tog til Næst.

Til Syltning

anbefales

Demerara Sukker, granuleret Melis, Topmelis No. 1.

Egte Bourbon Vanille 20-30-55. Anticil Syltepulver.

J. B. Larsen.

FLÆSK,

Kød og Pølser

modtages til Røgning hos Slagterm. Phillipsen, Sandvig.

Allinge Skæperi

Optændningsbrænde altid paa Lager, billige Priser.

Tlf. 29. **Geert Hansen**

Køreplan

Almindingen Gudhjem Rønne Jernbane.

SØGNEDAGE

Rønne Almindingen Gudhjem

Rønne H.	8,10	13,25	19,00
Nexo	8,10	13,25	19,00
Natirteby	8,58	14,13	19,48
Almindingen	9,08	14,23	19,58
Ostermarie	9,27	14,42	20,17
Osterlars	9,36	14,51	20,26
Gudhjem	9,48	15,03	20,38

Gudhjem Almindingen Rønne

Gudhjem	8,05	13,15	18,50
Osterlars	8,15	13,25	19,00
Ostermarie	8,24	13,34	19,09
Almindingen	8,42	13,53	19,28
Natirteby	8,54	14,05	19,40
Nexo	9,40	14,55	20,30
Rønne H.	9,40	14,55	20,30

SØN- OG HELLIGDAGE.

Rønne Almindingen Gudhjem

Rønne H.	8,15	13,00	20,00
Nexo	8,15	13,00	20,00
Natirteby	9,03	13,48	20,49
Almindingen	9,13	13,58	20,59
Ostermarie	9,32	14,17	21,18
Osterlars	9,40	14,25	21,26
Gudhjem	9,50	14,35	21,36

Gudhjem Almindingen Rønne

Gudhjem	8,10	12,55	19,50
Osterlars	8,20	13,05	20,00
Ostermarie	8,28	13,13	20,10
Almindingen	8,47	13,32	20,28
Natirteby	8,58	13,43	20,40
Nexo	9,45	14,30	21,30
Rønne H.	9,45	14,30	21,35